

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 110 (3272) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Hütlens sáfárok

Az Erekyés Országzászló Nagybi-zottsága vasárnap a Magyarok Világ-szövetségével karöltve ünnepséget tartott az Országzászlónál az őrség-váltás keretében. Az ünnepségen Cse-lényi Pál országgyűlési képviselő kö-szöntötte a külföldön élő és a külföld-ről hazatért magyarokat. Hangsúlyoz-ta hogy ezeréves ősi tradíciókhoz híven most is elszántan, lelkesen és bizalommal álljuk a vihart. Nem te-szünk mást, mint amit ezer éven át tettünk: védjük szabadságunkat, füg-gelenségünket és kereszténységün-ket.

Vitéz Törs Tibor, a képviselőház al-elnöke, mint a Magyarok Világszö-vetségének társelnöke méltatta a kül-földön élő magyarok munkájának kö-lentőségét. Hangsúlyozta, hogy éppen most, amikor nemzetünk talán legvál-ságosabb időszakát éli, igen nagy fon-tossága van annak, hogy a külföldön élő magyarsággal való kapcsolataink ne szüneteljenek és mindent megte-gyünk ennek a kapcsolatnak a fenn-tartása érdekében. Az ő szerepüknek minden propagandánál nagyobb a hat-tereje.

Törs Tibor ezután figyelmeztetést intézett a külföldön élő magyarokhoz. Kérte és intette őket, hogy ne feled-kezzenek meg az óhazáról, az itt élők-ről s ne hallgassanak azokra a hütlens sáfároknak, akik a magyar ügynek nem igazi szolgái, akik akár politikai, akár világnézeti elfogultságból nem átalják a mai legsúlyosabb körülmé-nyek között élő magyar nemzetet hát-batámadni és azokat a vezetőket, akik huszéves elesetségből a boldo-gulás és haladás útjára vezették a nemzetet. Ezekkel szemben, sajnos, nincsen más eszközünk, mint az éter hullámain keresztül szólani a magyar-sághoz és hirdetni előttünk az örök magyar igazságot, a hitet, a remény-séget és azt, hogy semmiféle mester-kedés sem fogja elszakítani a ma-gyart a magyartól, mint ahogy nem szakította el évtizedeken keresztül sem.

Ezeket a hütlens sáfárokat mindenki ismeri. Ott settenkednek mindenütt külföldön, ahol áruba bocsáthatják áruló tevékenységeiket. Nyilatkoz-nak, vesznek, cserberélnek és árul-nak mindent, amit árulhatnak. Ha csak a legparányibb mértékben is a jóhiszeműség vezetné őket, visszaem-lékeznének az elmúlt világháboru gyászmagyarjaira. Ezek is ellenségtől várták az üdvösséget. A legválságo-sabb pillanatokban ki is nyújtották kezüket az ígért jutalmakért, de hiába. Árulók csufos bére lett az osztályré-szük.

Hütlens sáfárok ma is vannak. De egynek mégis örülnünk kell. Kint vannak, jó messzire tőlünk. Az első világháboru idején itthon is bomlasz-tottak szép számmal és valósággal a hatóságok szemeláttára végezték gyil-

Erős német harci repülőgépköte-lékek az elmúlt éjszaka is több órán át bombázták Londont

Korán reggel a Bristol-csatorna ellen intéztek hatásos támadást. Robbanó puderdobozokat, ajakruzsokat és kézításkákat dobtak le Róma felett az angol-szász repülők

Berlinből jelentik: (MTI) Német harcirepülőgépek erős kötelékei — mint a Német Távíratok Iroda értesül — kedre virradó éjszaka ismét több óra hosszat tartózkodtak Nagy-Lon-don területe fölött és nehéz robbanó-bombákat dobtak le igen fontos ellen-séges célokra. A repülők több erős robbanást figyeltek meg a kitzött cé-lokban. Valamennyi német gép vissz-a-tért támaszpontjára. Kedden kora reg-gel német légiő támadást intézett a Bristol-csatorna ellen és súlyos káro-kat okozott a kikötő- és hajógyári be-rendezésekben.

A brit légiő tevékenysége az el-múlt éjszaka Dél és Északnyugat-Né-metország légiterelete fölött végrehaj-tott zavaró repülésekre korlátozódott. Eddigi jelentések szerint bombákat

nem dobtak le. Nem állapították meg még azt sem, hogy a berepülés során hány ellenséges gép pusztult el.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A hétfőre virradó éjjel Róma felett elszállott angol repülőgé-pekéről robbanó ceruzákat, ajakruzsó-kat, puderdobozokat, kézításkákat és egyéb használati cikkeket dobtak le, melyeket a légvédelem külön osztagai szednek össze a parkokban, kertek-ben, tetőtéraszokon és házudvarokon. A lakosság buzgón közreműködik a kutatásokban és rögtön jelenti a ható-ságoknak az ilyen találatokat. Az an-golszász légiőröknek az Örök Városra leszárt álcázott pokolgépei barbársá-gukkal mély megvetést és felháboro-dást keltettek Róma népében.

bánták a mohamedán lakossággal.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tangeri jelentés szerint Al-gériában, főként azokban a városok-ban, ahol legnagyobb mértékben munkások laknak, egyre hevesebb a kommunista izgatás. A francia légió ottani helyi-ségeit kommunista elemek szétrombol-ták és eltávolították a falakról Petain államfő jelszavát, „a munka, család, haza” szavakat hirdető falragaszokat és helyükbe sarló-kalapácsos jelvé-nyeket helyeztek. A kommunisták igyekeznek elhitetni lakosság köré-ben, hogy Algériában hamarosan fel-ülkerekedik a kommunistapárt.

Komor hangon irnak az angol lapok a burmai harcokról

Stockholm. (MTI.) A Német Távíratok Iroda jelenti: A Stockholms Tidningen londoni tudósítójának jelentése szerint a londoni lapokban meglehetősen komor hangú tudósítások jelennek meg a burmai harcokról. Az angol tudósítók fenntartás nélkül beismerik, hogy a ja-pánok az arakani arcvonalon teljesen szétverték az angol-indiai csapatokat. A harcok most ellanyhultak és a szövetsé-gesek csaknem ott állanak ahol a múlt év decemberének elején indított táma-dásuk kezdetén voltak.

Tokio. (MTI.) A Német Távíratok Iro-da jelenti: Pang Ping Hsun tábornok, aki, mint már jelentették, több mint 70.000 emberrel átpártolt a nemzeti ki-nai kormányhoz, tokiói jelentés szerint a jövőben saját feladatának tekinti majd, hogy harcoljon a kínai kommu-nista csapatok ellen. A vezetése alatt álló 24-ik hadsereg újjászervezése már annyira előrehaladt, hogy rövidesen megkezdheti a küzdelmet.

Egyre hevesebb a kommu-nista izgatás Algériában

Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A francia rádió jelentése szerint Tunisz városában nincsen vil-lanyvilágítás. Még a péküzemek is kénytelenek voltak beszüntetni a munkát. A lapok a papirhiány miatt csak egy oldalon jelennek meg. Al-gírban zavargások törtek ki, mert az élelmiszerszerzőtársnál igazságtalanul

Washingtonba utazott a kanadai miniszterelnök

Genf. (MTI.) A NTL jelenti: New-yorkból jelentik, hogy hétfőn este Wa-shingtonban hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint az Egyesült Államok

haderői Pearl Harbour óta több, mint 80.000 embert vesztek.

Genf. (MTI.) A NTL jelenti: Az Uni-ted Press ottavai jelentése szerint Mackensie King kanadai miniszterelnök hétfő délután Washingtonba utazott, hogy résztvegyen Roosevelt és Churchill háborus tanácskozásán.

Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: A szovjet távíratok iroda jelentése szerint Umanekit a szovjet mexikói követévé nevezték ki. A régi követet betegség címén mentették fel állásától.

Olaszország nem áll egyedül az európai erők déli arcvonalán

Berlinből jelentik: (B. T.) A német sajtóban sok tudósításban és megjegy-zésben kifejezésre jut az a német figyelem, amely az északafrikai harcok hefejezése után Olaszország magatar-tása felé irányul. Berlinben kijelentik, hogy Németország katonai érdeke a földközi tengeri háboru tekintetében szemmelláthatóan a változott helyzet-ben sem változtatott. Az európai erők déli arcvonalán Olaszország nem áll egyedül, hangoztatják Berlinben. Az olasz anyaország védelmét a berlini megjegyzések a közös hadvezetés fel-adatának tekintik és rámutatnak arra, hogy Szicília a német védelmi harc egyik bástyája is. A német lapok han-goztatják, hogy a tuniszi csata hat hó-napja alatt az olasz tengerparton ugyanugy, mint az atlanti partvidéken hatalmas erődítési berendezéseket lé-tesítettek. A földközitengeri hadászati helyzetet illetően Berlinben az a felfogás uralkodik, hogy a tengeren nem történt semmiféle alapvető vál-tozás. Lehetetlennek mondják azt a londoni állítást, hogy a Szicíliai csa-tornán való áthajózás és ezzel a

Földközi tenger megnyitása az angol-szász hadvezetés számára már bizto-sítva van. Ez mindaddig nem köve-rkezhetik be, amíg a tengely a Földköz-i tenger másik oldalát, különösen a hadászati szempontból fontos Sziciliát tartani tudja.

kos munkájukat. Ilyen most nincs. Aki ilyesmit megpróbálna, arra kér-lehetetlenül lesujtana a határozat és egyenes uton haladó nemzet haragja. A mostani háboru a mi harcunk is s mi a magunk részét, amelytől sorsunk függ, végigharcoljuk. A fegyver nem

fog többet kihullni a magyar katona kezéből és ez a győzelmes fegyver szerez majd érvényt a magyar célok-nak. Ezt jó lenne megjegyezni a hütlens sáfároknak is, akik külföldön min-den ellenkező látszat dacára is csak a maguk érvényesülési politikáját üzik.

Ünnepélyesen felavatták Nagyvárad első népfürdőjét

Rövidesen megkezdik a második népfürdő építését is a velencei oldalon

Nagyvárad, május 18. A Székes-utcai vasút mellett közvetlenül a Körös partján felépült Nagyvárad első népfürdője és kedd délelőtt 10 órakor ünnepélyesen átadták rendeltetésének. A teljesen korszerű egyemeletes épület ormán a nemzeti és a város lobogóit lengeti a májuszi szellő. Az épület falán a város címere hirdeti az új épület tulajdonosát és a fényes betűk measzire jelszik, hogy egy régen nélkülözött, fontos intézmény állott a munkásnépnek és a város közönségének szolgálatára.

As épület előtt gyönyörű francia park létesült az egykori szemétdomb helyén, ahonnan mintegy 2000 köbméter szemetet szállítottak el, hogy helyére zöld pázsit és törpefenyők kerülhessenek.

Vörös téglaparral hintett kavicsozott

Kifogástalan a fürdő „lelke”, a fűtőberendezés

Lent, a szuterén helyiségben a mosóház, raktárak és varroda mellett helyezték el a kazánházat, ahol a fürdő „lelke”, a központi fűtő-kazán pihen. A kazánház a már országos hírű szabadalmazott „Depál” készülékeiből áll, az egyik a központi fűtés céljait szolgálja, míg a másik egy magas nyomású gőzkazán a mosókonyhát, a mosó vasaló, ruhacsavaró és mángorló-gépeket fűti, illetve látja el gőzzel. A melegvizet egy 1000 literes kazán szolgáltatja a zuhanyfürdőhöz. Az új „Depál” szabadalom

Átadják a népfürdőt rendeltetésének

Színes képet mutat a napsugaras május napon gyülekező közönség. Egy más után érkeznek a városi törvényhatósági bizottság tagjai, a városi hivatalok vezetőszemélyei, egyházak képviselői, a Nemzeti Munkaközpont és Hivatás-szervezet képviselői, a város országgyűlési képviselői, a városháza teljes tisztviselői kara, élén dr. Gyapay László alpolgármesterrel. Külön szép és színes csokor a Városi Tisztviselők Énekkarának mintegy 40 hölgytagja, akik Soós And-

A polgármester ünnepi avató beszéde

Mélyentisztelt Uraim!

Nagyvárad városa a mai napon egy újabb szociális intézménnyel szaporodott.

Az a szociálpolitika, amely ma hivatalos kormányprogram, de egyúttal hivatalos városi program is, tettekben nyilvánul meg úgy az állam, mint a város részéről.

Az állam által létesített Nép- és Családvédelmi Alap létrehozta Nagyváradon az első nép- és családvédelmi házakat és ma a Bonczos Miklós telepen 16 lakás, a Horthy István telepen 40 lakás és összesen 56 boldog magyar család hirdeti az országos szociálpolitika áldásos eredményét.

Az elmúlt év december havában felavatott napközti otthon és kulturház, az Országos Nép- és Családvédelmi Alap és Nagyvárad városa együttes létesítménye, amely már azóta hivatásának átadva, szintén igen fontos szociális célt szolgál.

Nagyvárad városa a maga házipénztári költségvetésében szintén gondoskodik a szociális program megvalósításáról és az első ilyen természetű épület, a városi népfürdő ma már előtűnik áll-

út szeli át az épület bejáratát s a lépcsőház két oldalán kis pálmafák intgetnek a belépőre.

Színes kockakövel van kirakva a széles csarnok, amelyben telefonfülke, pénztárfülke, iroda és tágas ruhatár helyezkedett el. A hall baloldalán a nők, jobb oldalán a férfiak részére építették a mosdókkal és lábfürdővel ellátott 8-8 fülkéből álló zuhanyfürdőt, német mintára. Csempézett falak választják el egymástól a nyitott fürdőkabinokat, oldalt pedig 20-20 ruhaszékényke áll rendelkezésére a közönség apróbb ruhadarabjainak.

A tágas fürdőtermekben padokon pihenhetnek, vagy várhatnak sorokra a fürdőzők, akik hétfő kivételével bármely napon látogathatják a népfürdőt, Pintér István építésmérnök alkotását.

újabb bizonyítéka Demkó Pál kiváló szakértésének, tekintve, hogy a két alacsony nyomású egy gőzelosztója az emeleti, lépcsőházi, női, férfizuhanyfürdők gőzellátását úgy szabályozza, hogy egy boilerkészülék segítségével elzárhatják azt a részt, amelyiket nem szükséges fűteni.

A központi fűtőberendezés elkészítésénél méltó társa volt Demkó Pálnak Somogyi István központi fűtővállalkozó.

Az épület emeletén a gondnoki lakást helyezték el.

rás karnagy köré csoportosulnak.

Pontosan 10 órakor megérkezett dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester, mire az összegyűlt több száz főnyi közönség elfoglalta helyét a hallban, amely szűknek bizonyult. Hirtelen csend támad, majd felcsendül a Városi Tisztviselők Énekkarának hangja, elénekelve a Magyar Hírszék-ét.

Az ének elhangzása után dr. Soós István polgármester a következő szavakat intézte az egybegyűltekhöz:

és teljesen készen várja hivatásának betöltését.

A városi házipénztárnak 1941. évi költségvetésébe irányoztuk elő ezt a népfürdőt, amelynek a megépítése sajnos, az anyagbeszerzési nehézségek és egyéb adminisztratív nehézségek miatt mostanáig húzódott, most azonban minden nehézséget leküzdve, átadhatjuk hivatásának.

Főlegesen a törvényhatósági bizottság tagjai előtt hangsúlyoznom, hogy Nagyvárad városának szociális helyzete mennyire a mély ponton volt akkor, amikor Isten segítségével visszatérhettünk édes Hazánk kebelébe. Az a politika, amelyet 22 év alatt az ellenség megszálló hatalom követett a magyar lakossággal szemben, azt eredményezte, hogy a magyar lakosság kereseti lehetőségeitől és existenciájától megfosztva, külvárosi viskókban, éhezve és nyomorultan tengette életét, s az ilyen életmód mellett érthető, hogy a magyar lakosság egészségi állapota is a végsőkig leromlott és a legnehezebb körülmények közé jutott.

A magyar imperium viszálatérte óta óriási mértékben haladt a közegészség-

ügy fejlődése, s a magyar szociálpolitika is mindn téren óriási eredményeket ért el, azonban még így is Nagyvárad város közegészségügye eléggé gyenge lábon áll, s csak legutóbb is az országos Statisztikai Hivatal kimutatta, hogy Nagyvárad azon városok között van, ahol az elmúlt év utolsó 3 hónapjában a halálozások száma 34-el multa felül a születések számát. Nem kell esetenlsem, hogy mit jelnt ez, akkor, amikor országosan is a magyarság biológiailag inferiorisabb helyzetben van, mint a körülötte lakó népek, s az utolsó percben nem tér észhez, ugy nagyon szomorú jövőnek nézhet elébe. A város közegészségügyi szervei mindent elkövetnek, hogy segítsenek ezen a ponton, s a segítségnek egyik igen fontos szerve az az intézmény, ahol fillérekért mindenki tisztálkodhat és egészségi szempontból eleget tehet a higienia követelményeinek.

A városi népfürdő szociális intézmény és ráfizetéssel jár, ezt a ráfizetést azonban szívesen kell vállalni, mert annak az előnye más téren mutatkozik meg.

Ez az intézmény alkalmas arra, hogy a munkástömegeket és iskolás gyermekeket kiszolgáljon és éppen ezért népegészségügy szempontjából igen nagy fontossággal bír.

A fürdő árát azért állapítottam meg oly minimálisan és pedig tömeges fürdéseknél 20 fillérben, hogy részoktasok azokat az elemeket is a fürdőre és a köztisztálkodásra, amelyek anyagiak miatt ettől a fontos szükséglettől el voltak zárva.

A városi közüzemek munkásai részére kötelezőleg előírtam bizonyos időközben a fürdő használatát és ezek jó példával fognak előljárni a többi üzemekkel szemben is.

Ugy a nagyvárad gyárak és vállalatok, mint a nagyvárad iskolák részére nyitva áll a város népfürdője és a tisztiforvos irányítása mellett, a munkástömegek itt megtalálhatják legelembb közegészségügyi szükségletüknek kielégítését.

Ami most már a népfürdő építését illeti, a népfürdő összesen 202.186 pengőbe került.

Az a kulturváros, amelyik szociális politikát folytat

A polgármester beszéde után dr. Krüger Jenő városi törvényhatósági tag válaszolt megemlítve, hogy nem csak az a kulturváros, ahol paloták és fényes utak épülnek, hanem az, ahol nincsenek koldusok, munkanélküliek és elégedetlen szegények. Nagyvárad városa óriási léptekkel haladott előre a szociális munkában. Évtizedekkel ezelőtt már felvetődött a városi népfürdő megvalósításának gondolata, azonban a végrehajtására nem kerülhetett sor. Ami a bőség idején meghiusult, az megvalósult az inség idejében, a háború közepén, nagy anyagihiány közepette. Elismerését és háláját fejezte ki elsősorban dr. Soós polgármesternek, Pintér Istvánnak, Demkó Pálnak és Somogyi Istvánnak, a népfürdő építőinek kifogástalan, korszerű munkájukért, melyet a mostani anyagihiány idején is lelkiismeretesen, megelégedésre végeztek.

A nagy tapsal fogadott beszéd után a távollevő Szabó János képviselő, a

A népfürdő építésével Pintér István építésmérnök volt megbízva, aki a kőműves, ác és az építéssel járó egyéb munkálatokat látta el 135.000 pengő értékben. A melegviz berendezés létesítésével Demkó Pál vízvezeték szerelő hízott meg, aki 46.341 pengő értékben végezte el ezen munkálatokat. A vízvezeték berendezési munkálatokkal Somogyi István iparos hízott meg, aki 11.848 pengő értékben végezte ezen munkálatokat. Végül a butorok, lepedők, tisztító eszközök, törülközők 897 pengőbe kerültek.

A munkálatok végzéséért a vállalkozóknak köszönetemet fejezem ki, ez esetben elsősorban Pintér István mérnöknek, aki az anyagbeszerzési nehézségeket ismert rutinjával hártotta el. Köszönet és elismerés illeti továbbá Urbán János főkertészt, aki a park rendbehozatala körül igen nagy érdemeket szerzett, de köszönet illeti Piko János főmérnököt is, aki az utrendezés körül buzgólkodott.

Hogy pedig ezen intézmény létesíthető, mindenekelőtt hálás köszönet illeti Nagyvárad városi törvényhatósági bizottságát, amely mindig megértette a kor szavát és mindig hajlandó volt korszerű újításokra, megfelelő áldozathozatalra. Köszönet illeti Nagyvárad thj. városi közszertetésben álló főispánját, Hlatky Endrét, aki mint minden ügyben, jelen ügyben is lelkes támogatója volt a város közegeinek.

Mélyen tisztelt Uraim! 1943. május 18-ika egy új korszakot jelent Nagyvárad thj. város életében és a szociális fejlődés és haladás ütemében.

Midőn ezt új épületet átadom hivatásának és elsősorban a munkásság hivatalos képviselőinek, a Nemzeti Munkaközpontnak, figyelmét hívom fel rá, tesszem ezt azzal a szeretettel, amellyel felkaroltam egy a múltban, mint a jelenben a nagyvárad magyar munkásság ügyét, hogy ezzel is beigazoljuk a magyar munkásnépnek, hogy az ő érdekét építi a szívünkön viseljük, mint a polgárság érdekét és hogy ezzel is lássa, hogy a nemzeti keresztény és szociális alapon felépített Magyarország és magyar közigazgatás, a magyar munkást eddestestvéreinek tekintik, amelyben megbízhatik és nem kell idegen fantomok és vöröszászó után felborakozni, mert a piros-fehér-zöld lobogó alatt ép úgy megtalálja igényeinek és életlehetőségeinek kielégítését, mint ahogy elgondolta azt más formában.

Adjá Isten, hogy Nagyvárad városában ezen intézménnyel is legyen erősebb, hatalmasabb, hogy méltó helyet foglalhasson el a többi magyar városok között.

Nemzeti Munkaközpont nagyvárad elnöke helyett Nagy István NMK. titkár mondott lendületes, szép beszédet a nagyvárad munkásság nevében. Megköszönte a munkások nevében a népfürdő építésének megvalósítását. Az öntudatos magyar munkásnépnek elege van az ámtásokból. A munkásság a nemzeti zászló alatt vállalja a nemzetépítő munkát.

Beszédeiben megemlítette, hogy a magyar munkásság tudatában van annak, kik és milyen szándékkal irányítják a nemzetfelforgató munkát. Végül a Nemzeti Munkaközpont nevében hálás köszönetét fejezte ki a városnak a fürdő építéséért.

A nagy lelkesedéssel és tapsokkal fogadott beszéd után a megjelentek megelégedéssel szemlélték meg az épülő és szépülő Nagyvárad egyik legújabb szociális intézményét, melyet eddig sóvárogva nélkülözött a dolgozó munkásosztály.

Papp György.

Kubánál, Moszkvánál és Leningrádnál várható az újabb szovjet támadások

Róma közvetlen környékét bombázták az angolok
Orgyilkos pokolgépeket szórnak le a lakosság közé az angolszász repülők

Berlin. (Interinf.) Az egész keleti arcvonalon vasárnap semmiféle nagyobb ellenséges harci cselekmény nem történt. A Kubán alsó folyásánál a német rohamcsapatok növelték előző napi eredményeiket. Minthogy a szovjet az elmúlt héten sok páncélos köteléket és nehéztüzérséget vetett a kubáni hídfő harcterébe, német részről a bolsevista támadás megújítására számítanak. A bolsevisták főbb támaszpontjai Novoroszijzsk és Krimszkaja, valamint Temrjuk vidéke lesznek. A szovjet az elmúlt napok során minduntalan megkísérelte a német állások mögé való kerülést, de a német hadvezetőségnek sikerült ezeket a kísérleteket megghiúsítani Moszkvától délre is már hosszabb idő óta bolsevista hadosztályok nagy

arányú felvonulását figyelték meg. Nagyarányu felvonulást észleltek Leningrád vidékén is. Ennek a felvonulásnak két célja lehet: A Ladogától délre megghiusult támadás újraindítása. Leningrád felszabadítása, vagy pedig a balti államok elleni támadás. Temrjuktól északra a német vadászok 17 partraszállást megkísérlő csónakot elsüllyesztettek. A Középső doneci vidéken zuhanóbombázók több bolsevista üteget elhallgattattak. A déli arcvonal mögött német repülők egy vasutvonal elleni támadás során 5 löszerszállító vonatot a levegőbe repítettek és három olajt szállító vonatot felgyújtottak. A német nehéz bombázók Moszkvától délre elpusztítottak több csapatokkal zsúfolt helységet.

Összeomlott Civita Vecchia püspöki palotája

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1087. közleménye: Az olasz és német légikötelékek eredményesen támadták Algir kikötőjét. A hétfőre virradó éjjel ellenséges repülőgépek szétevértan bombákat dobtak le Ostia vidékére. Némi kárt és sebesülést okoztak.

Róma. (MTI.) Valamennyi délutáni olasz lap az első oldalon részletesen foglalkozik a Civita Vecchia elleni legutóbbi támadással. A lapok elismeréssel írják a lakosság bátor magatartásáról. Különösen kiemelik azt a lelkesedést, amellyel a bombázás után a királyi párt fogadták. A lapok felháborodottan állapítják meg, hogy az ellenséges repülők ez alkalommal

is gyermekeket és asszonyokat öltek meg. Ujfajta robbanótárgyakat dobtak le, mint robbanó zseblámpát, zsebkést, robbanós köhögés elleni pirulát, stb. A károkról írva megállapítják a lapok, hogy a püspöki palota összeomlott és súlyosan megsérült a dóm is. A dóm belsejében lévő romok között csak az oltár emelkedik ki, amelyen sértetlenül áll Mária képe.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az ellenségek az elmúlt éjjel a Tibberis alsó folyása mentén történt berepülése után Róma Vestavia negyedében ismét találtak egy robbanó töltőtollat.

200 halottja van Bordeaux bombázásának

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Hétfőn a déli órákban vegyes brit-amerikai repülőkötelék támadást intézett egy atlanti támaszpont ellen. Német vadászok felvették a harcot az erős vadászkieérettel repülőkötelékekkel. 17 ellenségesgépet lelőttek. Három saját gépünk nem tért vissza. A támadás semmiféle említésre méltó katonai kárt nem okozott. Az amerikai repülők egy német kórházat teljesen szétromboltak.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Az OFI iroda jelentése szerint angol és amerikai repülőgépek hétfőn 12 óra 45 perckor Bordeauxot bombázták.

70.000 csunkingi katona tette le a fegyvert a japánok előtt

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A Domei-iroda jelentése szerint a japán csapatok Hupeli tartományban mindinkább szűkebb térre szorították össze a bekerített csunkingi hadsereget és ennek során sikerült az öt hadosztályból álló hadsereg egy részét teljesen megsemmisíteni.

Bangkok. (MTI.) A Német TI jelenti: Burmában az indiai beuszult katonák egyre nagyobb számban partolnak át a japánokhoz.

A légítámadásnak kerekén 200 halott és 300 sebesült áldozata van.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: A keddi párizsi sajtó behatóan foglalkozik az angolok és amerikaiak Bordeaux elleni támadásával. Mint a lapok jelentik, ragyogó napfényes időben délben hajtották végre a támadást és lakónegyedeket támadtak meg. A francia hatóságok a vöröskezeszt osztagokon kívül mozgósították a légoltalmi helyi szervezeteket. Ezek azonnal hozzáláttak a eltakarítási munkálatokhoz, hogy kimentessék a házak romjai alatt levő embereket.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán császári főhadiszállás közlése szerint Pang Ping Hsun tábornok a 24. Északkinában működő még Csangkaisiek közvetlen ellenőrzése alatt álló hadsereg főparancsnoka 70.000 emberével megadta magát. Ugyancsak megadta magát Tiening tábornok is. Az átpártolt csapatok hűségüket tették a nemzeti kínai kormányuk és fogadalmat a keletázsiai ujjaépítő munkában való részvételre.

Diszelódás

Táncest a Szigligeti Színházban Hedi és Margot Höpfner

a Berliini Allami Opera szótáncosnői csütörtökön, május 20-án, este 7 órakor Schuman, Grieg, Slavensky és Strauszt táncolnak.

Jegyelővétel: Tompa Ferenc cégnél, Rákóczi ut 5. és a Német Lektorátuson, Schubert-utca 5. Telefon: 13-56.
Jegyek 1.50-6 P-ig. Páholly 30 P.

Városszerte folyik a gyűjtés kis szent Teréz plebániatemplomának belső kifestésére

Főként a középosztály és a szegényebb katolikus réteg mutat megértést a mozgalom iránt

Nagyvárad, május 18. Kérdést intéztünk dr. Tombory Béla plebánoshoz, az általa megindított gyűjtés eredménye felől. Lázás munkában találjuk, iparosokkal, tervezőkkel, szakértőkkel tárgyal, asztala tele van árajánlatokkal, tervekkel, számításokkal telerótt papirokkal. Pedig másoldalról is el van foglalva, mert a mácsapusztai szórványok lelkigondozásának ellátására motorbiciklihez jutott, most tette le a gépjárművezetői vizgát és gyakorolja magát a hajlás művészetében. Bizakodólag néz a jövőbe, bár a gyűjtés nem valami kecsesgató. A templomfestés tervét most vannak készülőben és gyönyörű tónusok, freskók mutatják, hogy a kivitel jó kezekbe van letéve. Sajnos, az összmunka tízezer pengő körül mozog s a befolyt eddigi adományok összege még a háromezer pengőt is alig érte el.

Amint nyilatkozatából kiveszük, a 2000 elküldött felhívás és csekk közül eddig mindössze tizenöt százalék futott be a Püspökséghez. Ezek között is inkább szerény fizetésű tisztviselők, nyugdíjasok és egyszerű emberek adkoztak a Főpapságon kívül. Távol maradtak mindmáig azonban a jómódú és vezető állásban lévő katolikus rétegek reprezentánsai. Biztosan félretették — mondja dr. Tombory Béla plebános szomorú mosollyal — és sokoldalú elfoglaltságaik közepette megfeledeztek róla. Pedig egy ilyen egyszerű templomot kár lenne így hagyni tíz év múltán — folytatja — mert kegytemplomnak készült és ha van ok és alkalom, amely Lisieux; Kis Szent Teréz pártfogását kívánja, az bizonyára a mai háborús idő. A templom szépségét a pestiek is elismerték, akik Mihály Gyula festőművészhez írott leveleikben kihangsúlyozták, hogy egy ilyen gyönyörűen megépített templom a város büszkesége és feltétlenül művészi kifestést érdemel.

Mi azzal búcsúzunk el dr. Tombory plebánostól, hogy biztattuk. Bizonyára még sokaknak a kezükbe jut az a csekk, amit talán unott gesztussal félrelöktek, nem gondolva azzal, hogy nemfőrdőmegegükkel egy igen szép és magasztos eszmét akadályoznak meg csirájában.

UJABB ADAKOZÁSOK:

Sarkady Istvánné 10, Hegedüs Frigyes 5, Alföldi Lajosné 10, özv. Fábán Józsefné 2, Fábán Mária 2, Egy szegény asszony 30 fillér, Szenor Rozália 10, N. N. 18, vitéz Skultéty László gondnok 10, dr. Cselényi Gyuláné 5, özv. Dunay Sándorné Csátár 5, Hegedüs Gábor 3, Juhász János ny. főellenőr 2, Fernbach Mihály 2, özv. Dobra Dénesné 2, Fodor Kálmán 2, dr. Schilling Árpádné

2, Moosáry Ferenc 1, Sándor Rudolf 1, dr. Miskowszky Jenő ny. kir. ügyész, ügyvéd 1, Perpék János esp. plebános Szalacs 15, Ertsey Géza ig. tanító 10, Vojnár Kálmán Hangya üzletvezető 10, Plébánia Hivatal Magyarpaták 10, Kucserik János 5, Miron Erzsébet 4, Kovács Laura áll. tanítónő 4, Faulhammer Karolina 3, özv. Soltész Gézáné, özv. Starlein Mártonné nőj. divatszalon 3, Körösy István 3, dr. Patzko Elemér képviselő 3, Hadrava Nándor plebános Berettyószéplak 3, Belvárosi templom Mohács 3, Tokay Szilárdné 2, Komoróczy Zoltán 1, Puszkás Zoltán 3, Miklósy Aladár Kálmán 2, Premontreai Rendház Nagyvárad 20, Magyar Bálint esperes-plebános Szaniszló 5, Bittenbinder János 3, Kiss Mihály Margitta 2, Simon Blanka 1, özv. Varga Gusztávné 2, Steib János plebános Dóboz 20 pengő. (Folytatjuk).

A szíves adakozóknak ezután mond hálás köszönetet: dr. Tombory Béla plebános.

Igazolják az adókedvezményre való jogosultságukat a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva

Nagyvárad thj. város adóhivatala 04229/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város adóhivatala az 1943. évi 2100. M. E. számú rendeletet kiegészítő 1000/1943. P. M. számú rendelet alapján figyelmezteti a város adózó polgárait, hogy az állami pótdómnál hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva, tűzharcosok és tüzkeresztessék részére biztosított 10% illetve 50%-os kedvezmény elnyerése végett — ha még ezt korábban meg nem tették volna — igényjogosultságukat 8 napon belül igazolják.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva a városi rokkantgondozói hivatal által kiállított személyi lappal, a tűzharcosok Károlycsapatkereszt igazolványuk másolatával, a tüzkeresztessék kardos és koszorus tüzkereszt igazolvány másolatával jelentkezzenek a városi adóhivatalban, az illetékes kerületknél, jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül.

Az elkészettek már csak a jövő évtől kezdve kaphatják meg a kedvezményt.
Nagyvárad, 1943. május hó 18.

v. Morvay Árpád s. k.
városi adóhivatal.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Halló otthon!

Ujságokat és folyóiratokat kérnek városuktól a fronton küzdő váradi honvédek

Vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy lapunk utján köszönti a Köröspart lakóit

Nagyvárad, május 18. A postás érkezése még a szerkesztőségben is mindig örömet és izgalmat jelent. Ezt az örömet és izgalmat ma sokkal jobban éreztük, mint máskor, mert a paksamétából zöldszínű tábori lapok kandikáltak ki. Tábori lapok, amelyek nagyváradiak üzenetét hordták messzi Oroszországból. Megilletődve vesszük kezünkbe az első lapot. Feladója: vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy, tp. Z. 333 — valahol a mérhetetlen orosz földön. Külsőre éppen olyan ez a tábori lap is, mint a többi. Hivatalos részén rajta az ellenőrző pecsét és az ellenőrző tized aláírása. Csak az üzenet más. Az üzenetből a fiáról gondoskodó család fő gondossága, szeretete emelkedik ki. Itthon is így tett, ott kint se tudja megtagadni önmagát. Az indulásnál is úgy láttuk, ahogy szeretettel támogatja végig minden legkisebb katonáját is.

Vitéz Kálmán Imre szeretettel köszönt mindenkit lapunkon keresztül és kéri városunk magyarjait, hogy újságokat és folyóiratokat küldjenek a fronton levő nagyváradiaknak a Parancsnokság tp. Z. 333. címre. Nagyon hálás minden kis küldeményért a fronton küzdő katonák és a szeretetnek ilyen megnyilvánulása szorosban összefűzi az otthont a küzdő katonával — írja levelében vitéz Kálmán Imre őrnagy.

Hiszünk, hogy ez a kérés nem hangzott el hiába és hamarosan megindulnak a küldemények is, a frontra. A magunk részéről a lap nyilvánosságán keresztül is szeretettel köszöntjük a vezérőrnagy urat és minden katonáját.

Munkába állt lapunk haditudósítója

A másik tábori lap is kedves küldemény. Marjalaky zászlós úr, lapunk egykori belső munkatársa írja. Megtudjuk belőle, hogy újságírói minőségében is kapott megbízatást parancsnokától. Megbízatása pedig egyenesen úgy szól, hogy a Magyar Lapok hasábjain kell beszámolni a nagyváradiak életéről, a front eseményeiről. A vezérőrnagy úr nagy súlyt helyez arra, hogy a front és az otthon kapcsolatai szilárdak legyenek — írja Marjalaky kollegánk — s ezt a feladatot a Magyar Lapok-ra bízta.

Természetes, hogy mi a legnagyobb kezezővel és örömmel vállalkozunk a feladatra, sőt már önként vállalkoztunk is, amikor az első hírekre és közölt postaszámokra azonnal megindítottuk a lap-számokat. Marjalaky zászlós úr egyébként már el is küldötte első beszámolóját. Ezt holnapi számunkban közöljük, de már most felhívjuk reá olvasóink figyelmét. Egyben azt is közöljük, hogy rövid üzeneteket hetenként, esetleg gyakrabban is, közzétűnk a frontra. Ilyen üzeneteket egyszerű levelezőlapon is be lehet küldeni a szerkesztőséghez. Tábori lapot kaptunk Pilcz Lacitól

Uzent a front!

(257/65), lapunk másik fronton küzdő munkatársától. Ő már régebben kint van s még mindig kint marad. Sok szeretettel köszönti a lap utján minden is-

Két országos jellegű tanfolyam nyílik a Balaton mellett a népművelők számára

100 pengő részvételi díjért teljes ellátást kapnak a résztvevők Tanulmányi kirándulás, üdülés

Budapest, május 18. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter megbízásából Budapest Székesfőváros Iskolánkülső Népművelési Bizottsága (Budapest, IX. Szép-u. 5. félemelet 2.) 1943 nyarán is két országos jellegű népművelési tanfolyamot rendez tanítónők, tanárnők, illetve tanítók, tanárok, továbbá papok, jegyzők és egyesületi vezetők, valamint a szociális téren dolgozók számára Balatonellen, a Mária-üdülőben.

Az első tanfolyamot június 16—26-ig főként olyan népművelők részére (férfiak és nők) rendezi a bizottság, akik a szociális gondozással egybekötött népművelés terén dolgoznak. A második tanfolyam általános jellegű és június 30-tól július 10-ig tart, amelyen férfiak és nők egyaránt részt vehetnek.

A tanfolyam részvételi díja 100 pengő, amiért a hallgatók a tanítási órákon kívül teljes ellátást (napi háromszori étkezést, 2—3 ágyas szobában lakást) kapnak, ingyenesen részt vesznek egy tanulmányi kirándulásban; üdülőhelyi díjat nem fizetnek; ingyen használhatják a telep strand-fürdőjét és a balatonlellei államásról a Mária-üdülőbe ingyenesen szállítja az üdülő a csomagjaikat. A tanfolyamok iránt érdeklődők bővebb tájékoztatást nyernek a vármegyei (Hitler Adolf-u. 15.) és Nagyvárad th. városi (Szilágyi Dezső-utca 12. I. lokban).

A tanfolyamok programja a következő:

Június 17. csütörtökön Hankiss János dr. államtitkár, egy. ny. r. tanár, Bisztray Gyula dr. min. o. tanácsos és Novágh Gyula tanügyi főtanácsos tart előadást. Délután: Szeminárium és Forray Miklós, a Zeneművészeti Főiskola tanárának előadása.

Június 18. pénteken Somogyi Ferenc dr. szociális felügyelő és Csér János dr. szociális felügyelő előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 19. szombaton Bronts Gé-

merőst, barátját. Üdvözlését mi is hasonló szeretettel viszonzozzuk. Hermann Zoltán honvéd (tp. 115/10) is üdvözlését küldi a frontról hozzátartozóinak, barátainak és ismerőseinek. Róla már írtunk egy ízben. Postás volt itt Nagyváradon és önként jelentkezett frontszolgálatra. Őt is sok szeretettel üdvözlöljük.

Egyelőre ennyit közlünk a szerkesztőséghez érkezett tábori üzenetekből és üzenjük minden nagyváradi honvédeknek:

Isten vezérelje minden lépésüket, vigye őket győzelemre és majd hozza vissza őket frissen jó egészségben hozzánk!

záné szociális felügyelő, Tegzes László dr. szociális felügyelő és H. Leisen Erzsébet dr. a Szöv. Asszonyliga főtitkára előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 20-án, vasárnap délelőtt: Szentmise, istentisztelet, délután: Kirándulás Badacsonyba.

Június 21-én, hétfőn Imre Ilma dr. szakelőadó és dorogi Farkas Ákos dr. szfov. tanácsnok előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 22-én, kedden Földy Ilona tanár és Novágh Gyula tanügyi főtanácsos előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 23-án, szerdán Novágh Gyula tanügyi főtanácsos és Mády Zoltán dr. igazgató előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 24. Urnapja délelőtt: Szentmise, istentisztelet, délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 25-én, pénteken Pataky Mária dr. tanügyi titkár, Tanay Magda tanár, szakelőadó, Novágh Gyula tanügyi főtanácsos és Vidacs Aladár dr. tanár előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása.

Június 26-án, szombaton összefoglalás és megbeszélés.

Július 1-én, csütörtökön dr. Hankiss János államtitkár, egy. ny. r. tanár, Bisztray Gyula dr. min. o. tanácsos, Novágh Gyula tanügyi főtanácsos és Pakaky Mária dr. tanügyi titkár előadása. Délután: Szeminárium. Bisztray Gyula dr. és Forray Miklós előadása.

Július 2-án, pénteken Mády Zoltán dr. Mátray László dr. és Hankiss János dr. előadása. Délután: Szeminárium. Dombi József dr. tanár és Forray Miklós előadása.

Július 3-án, szombaton Kosáry Domokos dr. Visky Károly dr. és Adám Jenő előadása. Délután: Szeminárium. Visky Károly dr. és Forray Miklós előadása.

Július 4-én vasárnap délelőtt: Szent-

Páctolja a keresztény ipac!

mise, istentisztelet. Délután: Kirándulás Badacsonyba.

Július 5-én, hétfőn Tanay Magda tanár, szakelőadó és Novágh Gyula előadása. Délután: Szeminárium és Forray Miklós előadása. Este fél 9—10. Magyar-est.

Július 6-án, kedden Novágh Gyula Milleker Rezső dr. egy. ny. r. tanár és H. Leisen Erzsébet dr. előadása. Délután: Szeminárium. Novágh Gyula tanügyi főtanácsos és Forray Miklós előadása.

Július 7-én, szerdán miniszteriumi kiküldöttek előadásai. Délután: Szeminárium, Novágh Gyula és Forray Miklós előadása. Este fél 9—10. Minta műsoros-est.

Július 8-án, csütörtökön miniszteri kiküldöttek előadásai. Délután: Szeminárium, Bors Jolán és Forray Miklós előadása.

Július 9-én, pénteken kiküldött előadók a katolikus és protestáns népnevelésről. Délután: Szeminárium. Vidacs Aladár dr. tanár és Forray Miklós előadása. Este fél 9—10. A tanfolyamhallgatók műsoros estje.

Július 10-én, szombaton összefoglalás.

Kereskedő vagy iparos nem kötelezhető kirakattartására

Az árak feltüntetéséről szóló rendelet végrehajtása kapcsán a kereskedelmi miniszter tudvalevően körrendeletet intézett a törvényhatóságok vezetőihez, akiket felszólított, hogy megfelelő értelemmel gondoskodjanak a rendelet betartásának ellenőrzéséről. A terjedelmes körrendelet egyes részei kerültek eddig nyilvánosságra, de ezeken kívül még sok érdekes intézkedést tartalmaz a kereskedelmi miniszter leirata. Így többek között felhívja a hatóságok figyelmét arra, hogy nincs olyan jogszabály, amely a kereskedőt, vagy az iparost kirakat tartásra kötelezné, vagy kimondaná azt, hogy a kirakattartás milyen mélységű, vagy minőségű árut kell elhelyezni. Az utóbbi időben lábrakapott az a szokás, hogy egyes üzletek kirakataiban az árakat egészen apró betűkkel, írogépet papírlapra írták és az árlapot a kirakat mélyén helyezték el úgy, hogy a legjobb szemű érdeklődő sem volt képes az árakat leolvasni. A kereskedelmi miniszter rendelete kötelezővé teszi, hogy a kirakattartás az árakat szembevető módon, megfelelő nagyságu betűkkel, illetve számokkal tüntessék fel, hogy azt az átlagos látóképességű szemlélő is nehézség nélkül leolvashassa. Az iparos által megrendelésre készített és kirakattartásra elhelyezett cikkeken szintén fel kell tüntetni az eladási árat, természetesen annak megjelölésével, hogy a cikk rendelésre készült (Magy. Tud.)

KORONA
Filmszínház

Egy szoknya, egy nadrág Szerdától:

A magyar filmgyártás eddig legjobban sikerült vígjátéka. Kétórás falrengető kacagás!
Főszerepben: Latabár Kálmán, Turay, Csontos, Mály, Csikos

Kedden utoljára: **Halálos esők**

Pompásan sikerült a nagyváradi modellező diákok első tavaszi veteménye

Remekbekerült gumimotoros és vitorlázó kis repülőgépek a szaldobágyi völgy felett. A verseny eredménye

Nagyvárad, május hó.

Beszámoltunk már róla a közelmúltban, hogy a helyi Levente Egyesület repülőmodellező szakosztálya milyen szakszerű vezetés mellett és milyen lelkes szorgalommal tervezi, építgeti a különböző típusú apró gépmadarakat. Nyilvánosságra hoztuk, hogy a magyar ifjúság ismét bizottságot tett arról, hogy ha alkalma nyílik, ezen a téren is felveszi a versenyt bármely gazdag nyugati náció fiaival. Rávilágítottunk arra a biztató jelenségre is, hogy a repülősportra felfigyelő magyar ifjúság is társadalmi különbség nélkül állt egymásmellette, hogy ebben a nagyhorderejű munkában közös erővel szolgálhassa a nemzet elsőrendű érdekeit.

A szeptembertől folyó türelmes, kitaró munka eredményének vizsgálatára most került sor. Ezt a napot tűz-

ték ki a kis repülőmodellek próbatételére, hogy azok az álmok, gondolatok, számítások és fáradságos munkák, melyek egy-egy gépecske szerkezetét, testét kiformálták, helyes alapon születtek-e valósággá.

Hosszú sor kipirult arcú fiatal levente vonult végig kettősrendekben az elmúlt hét szombat délutánján a Vörösmarty-utcán, egyenesen a szaldobágyi dombok közé, hogy a Cserjés lejtőjén engedje szárnyára feltve készített művét. Diákok, iparos és munkás ifjak meneteltek egymás mellett, de akadt néhány mezítlásos elemista is a furcsa karaván között. Mindegyik ott simogatta kezében kisebb-nagyobb modelljét, s a sok különböző formájú és színű alkotmány olyan tarkává fonta össze a hangos gyermekhadat, mintha valami jókedvű farsangi felvonulást szemléltünk volna messziről.

Nem könnyű kiválasztani az alkalmas terepet

A szél erősen feltámadt, mire a helyszínrre értünk.

— Ez bizony nem a legalkalmasabb idő a modellek kipróbálására, állapítja meg Blagoe Gyula, a modellező tanfolyam vezetője. Az erős szél könnyen kibillentí a pehelykönnyű szerkezeteket egyensúlyukból és egy zuhanással tönkre mehet egy egész évi gondos munka. Várnunk kell még enyhül egy kicsit a szél.

Közben terepvizsgálára indul az egész társaság, s a völgy baloldaláról meg-

állapítják, hogy a szél iránya miatt most nem alkalmas a próbarepülésekre.

Bámulatos, hogy a legapróbb csórélábu levente is milyen szakértelemmel vizsgálja a légáramlási viszonyokat és milyen öntudatosan dönt a másik oldal alkalmasabbasága mellett.

A meleg feláramlása jobban kiegyensúlyozza a szelet a védettebb déli oldalon — szögezi le az egyik harmadikos polgárista — odaát hamarabb megkezdhetjük a versenyt.

Terepkémlelés apró balesetekkel

A délioldal valóban védettebb helynek bizonyult, s a szél sem tombolt itt annyira.

A fiuk letelepedtek, mindegyik hozzálatott gépe rendbehozatalához, hogy a kezdődő versenyen minden fogyatékoság nélkül állhasson rajthoz.

Blagoe Gyula oktató először néhány versenyen kívüli gépet bocsájt utjára, hogy kikémléjék a légköri viszonyokat.

Az első vitorlázó gépet magasra kapja egy váratlanul érkezett szélrohamban, hogy a másik pillanatban már egyensúlyát vesztye függőlegesen zuhanjon lefelé a karcsu kis szitakötő.

Szerencsére egy bokor tetején köt ki s néhány lyukkal a szárnyán megszerzi „terepkémlelését”.

A következő „kisérteti-nyúl” egy „hatalmas” gumimotoros gépmadar. Ez jól veszi a startot, de csak míg a motor erejéből tart, mert amint meglassul a kis légcsavar forgása, s nincs mivel kapaszkodni a levegőtengerbe, ezt is hanyatfekteti szélurfi, s vitorlázó társa sorsára jut.

Már hozzák is felfelé a völgyből a lezuhant gépet. Örömmel állapítják meg, hogy ez is csak néhány felületi sérülést kapott.

Gyorsan felállítják a mozgó „javítóhelyt”. Előkerül a ragasztó, az olló, papír, gumihuzal, lécecskék s Tódor István levente már foltozza is a sérült modelleket.

Lassacskán enyhül a szél. Megindulhat a komoly munka.

Először a vitorlázó modellekre kerül a sor. Blagoe oktató sajátkezűleg indítja utnak az első — „Jánosy-Tatárak” mintájú-gépet. Fehér az egész teste, csak az orra, farka és a felcsapott két szárnya vége van pirosra festve.

Szép lágyan fekszik a levegőre — Visszafolytott lélegzettel figyelik a fiuk. Vagy számérett úgy tesz meg, mintha zsinóron huznák, majd balra kanyarodik lefelé a völgyben. Messziről már úgy tűnik fel, mintha valódi gépmadar ereszkedne lefelé. A völgy-

Bikszárd gyógyfürdő

(Szatmár m.) JUNIUS 1-ÉN MEGNYILIK. Gyomor-, vese-, bél-, hólyagbajok és mindenféle hurutos megbetegedések gyógyhelye. Ivókúra, meleg ásványvizek és szeénsavas fürdő, hideg vizgyógyimód és inhalatorium. Kényelmes, tiszta szobák, elsőrendű diétás konyha, 100 haldas ós. park, portmentes levegő, strand. Felvilágosítást nyújt a fürdő igazgatósága és az IBUSZ utazási iroda, Budapest, Vigadó-tér.

ben legelésző lovak is félre ugrálnak előle, s a kis pirosorrú modell egy jó félkilométerrel arrébb simán csuszik végig a bársonyos gyeppázsiton, megáll és még csak felszem borul. A dombon pedig felcsattant az első taps...

Illyés Gyula „Rekord”-ja a nap hőse

A vitorlázók versenyé után került sor a gumimotorosok kipróbálására.

Ezek már egész komoly teljesítményt fejtettek ki. Illyés Gyula IV. polgárista „Rekord” típusu karcsu madarának már nem is volt elég a kiszemelt terep. Feljebb kellett vinni, s az indítási helyétől, 3 percnyi repülés után, másfél kilométer ut után kötött ki a völgyben, egy kert fenyőfáján.

Ezt a gépet még több ízben is kipróbálták, s minden alkalommal a legkifogástalanabb teljesítményt végzett. S ami fő egyízben sem szorult a javítóhely segítségére...

Lassan alkonyodott, mire minden gép levizsgázott és egy kivételével minden modell jól felelt, csak egy bukott meg, jobban mondvá bukott le annyira, hogy rajta már a rögtönzött javatóműhely sem tudott segíteni.

A végeredmény a következőképpen alakult:

Gumimotoros modellekben: 1. Illyés Gyula IV. polgári iskolai tanuló, 2. Palotás Béla IV. gimnázista, 3. Darvasi János IV. gimnázista.

Meghívó a törvényhatósági tűzoltó és légotanfolyam vizsgájára

Kaptuk az alábbi sorokat közlésre: „A nagyváradi 4-ik törvényhatósági — altisztképző — tűzoltótanfolyam, egyben légo. tanfolyam vizsga a bemutatkozó gyakorlatokkal egybekötve, folyó évi május hó 19-én, szerdán d. e. 8 órai kezdettel lesz a tűzoltóaktanyában.

A gyakorlati vizsgára és a bemutatkozó gyakorlatokra kb. háromnegyed 10 órakor kerül a sor és az kb. 1 óra hosszat tart.

A gyakorlati vizsgára és a bemutatósokra az I. és II. légo. csoportba sorolt vagyontárgyak légo. parancsnokát és parancsnokhelyetteseit, úgyzintén a tűzoltóors és osztáparancsnokokat a tanfolyam parancsnoka meghívja azzal, hogy a bemutatások kiképzési érdekeket is szolgálnak és az azon való megjelenés az említett vagyontárgyak érdekében áll.

A tűzoltóaktanya területén folyó építkezés és a helyszűke miatt a tűzoltó-főparancsnokság más komoly érdeklődőket is korlátolt számban ziviesen lát. Nagyvárad, 1943. május hó 18.

Rehák Tamás,
tűzoltó-főparancsnok,
tanfolyamparancsnok.

Koncentrációs táborba szállítottak egy grótot Olaszországban fekete vágás miatt. Rómából jelentik: (MTI) Mint a Giornale d'Italia trentói távirat alapján közli, Bossi Fedrigotti grótot fekete vágás miatt koncentrációs táborba szállítottak. Még 130 személy ellen indult meg az eljárás közéleti bűncselekmények miatt.

Vitorlázó modellekben: 1. Vass Károly VI. elemista, 2. Palotás Béla IV. gimnázista, 3. Imre Mózes VII. elemista, 4. Szilágyi Béla iparos tanuló, 5. Kiss Gyula IV. polgárista. Dícséretet érdemelnek még Galloviits István és Szekán Sándor VI. elemisták modellejei.

A szél már teljesen elállt, mire elhangzott az indulási parancs. Nehezen ment a sorakozó, mert a fiuk még bele-belelöktek egy-egy vitorlázót a nyugodalmasan megpihent esti levegőbe, s bizony a messziszikló gépek vizszaszállításával telt az idő.

Lassan mégis elindult a hosszú menet. Hangos nótászó verte fel a szaldobágyi völgy alkonoyati csöndjét. Csak egy nyugat felől áthúzó hatalmas hárommotoros magyar bombázó zúgására ült el a földi zaj. Vágyakozó gondolatok ébredtek a feltekintő ifjak lelkeiben s a nagy acélmadár csodálkozva bámult lefelé, megilletődve nézte apró, papírszárnyu társait.

KISKUN

Mozik műsora:

APOLLÓ: Ópiumkeringő.
BELVÁROSI: Késő.
CASINO: 7-en, mint a gonoszok.
KORONA: Halálos csók.

A nagyváradi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

4121—1943. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

Szabó Lajos, Szabó Sándor, Szabó József, Szabó Rozália, Szabó Etelka, Szabó Ida, Dajka Zsigmond és Lajka László végrehajtatóknak Szabó Mária és Szabó Rozália végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést a tulajdon közösség megszüntetése végett a Biharpuspöki községben fekvő, s a Biharpuspöki 375. sz. telekkönyvi betétben A. I. 1—2. sor., 880. 890. hrsz.-u beltelkes ház és kert ingatlanra 3000 P kikiáltási árban elrendelte azzal, hogy a C. 16. sorszám alatt Szabó Imréné Máté Eszter javára 465—1939. tk. sz. végzéssel bekebelezett özegegyi hasznélvezeti jogot az árverés nem érinti.

Az árverést 1943. évi június hó 9. napján délelőtt 9 órakor Biharpuspöki községhezánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegészíteni.

Nagyvárad, 1943. évi február hó 19. napján.

Dr Implom János s. k.
kir. íbiró.

A kiadmány hitehélül: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Rendeletet adott ki a pénzügyminiszter a közellátási beadványok és okiratok illetékeiről

Hatósági jogkörrel fel nem ruházott szervekhez beadott iratok illetékmentesek. Május 11-én lépett életbe a rendelet

A pénzügyminiszter 1.187/1943. P. M. szám alatt rendeletet adott ki a közellátással kapcsolatos beadványok, jegyzőkönyvek, kiadványok és okiratok illetékéről. A rendelet szövege a következő:

1. §. A közellátással kapcsolatos beadványra, jegyzőkönyvre, kiadványra, vagy okírra — amennyiben ez a rendelet másként nem intézkedik, — a közigazgatási hatósághoz intézett beadványra, illetőleg a közigazgatási hatóság által készített jegyzőkönyvre, kiadványra vagy okírra vonatkozó illetékszabályok az irányadók.

A közellátással kapcsolatos teendőket a közellátásügyi miniszter megbízása alapján ellátó hatósági jogkörrel fel nem ruházott szervhez (érdekképviseleti szervhez, stb.) intézett beadvány nem tárgya az illetéknek.

2. §. Az 1. §. rendelkezéseire képest az általános illetéktétel (jelenleg 2 P) alá eső beadványok közé tartoznak: a közszükségleti cikke (terményre, liestre, zsírra, stb.) vonatkozó beszállítási kötelezettség alól felmentést kérő beadvány;

a vám- és bérörésre irányuló kérelem;

a magánfogyasztás céljára megállapított számú sertésen felül további sertés levágásának engedélyezésére irányuló beadvány;

ipari cukor kiutalása iránti kérelem;

az árszabályozás és az azzal összefüggő rendelkezések kiadása iránti magánosok által előterjesztett kérelem;

az ármegállapításra vonatkozó rendeletekben megállapított ár, haszonkulcs vagy eladási feltétel megváltoztatása iránt magánosok által előterjesztett kérelem;

a közszükségleti cikk vásárlásához vagy árusításához szükséges nagy- és kiskereskedői (elosztói), valamint fő- és albizományosi kijelölés iránti beadvány (a kijelölésnél megkívánt előfeltételek igazolására szolgáló okírra — mint: állampolgársági, illetőségi, erkölcsi, iskolai bizonyítványon, a leszármazást igazoló anyakönyvi kivonaton, stb. — az okirati illetéket le kell róni);

a közszükségleti cikk vásárlásához vagy árusításához szükséges kereskedői és bizományosi kijelöléssel a közellátásügyi miniszter által megbízott nem hatósági szerv kijelölése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem;

a közszükségleti cikk gyártásához (feldolgozásához) szükséges közellátási hatósági engedély iránti kérelem;

közszükségleti cikknek ipari felhasználás (feldolgozás) céljából vásárlásához szükséges közellátási hatósági engedély (igazolvány) iránti kérelem;

közszükségleti cikkkel ellátás iránt a feldolgozó (felhasználó), illetőleg forgalomba hozó iparos, illetőleg kereskedő által előterjesztett kérelem;

elvesztett vagy megsemmisült élelmiszerjegy pótlására, továbbá új jegy kiadására irányuló beadvány.

Illetékmentes beadványok

3. §. Illetékmentes: a közellátási kérésekre vonatkozó javaslat;

a tájékoztatást kérő (tudakozódó) beadvány;

az árkalkuláció kötelező bejelentése; a 2. §-ban nem említett közellátásra (árszabályozásra, ellenőrzésre) vonatkozó jogszabályok, illetőleg a hatósági fel-

hívás alapján teljesítendő kötelező bejelentés;

a közszükségleti cikk forgalombahozásához szükséges közellátási hatósági engedély iránti kérelem;

a zárolt készlethől kiutalás iránti kérelem;

a közszükségleti cikknek nem ipari felhasználás (feldolgozás) céljából vásárlásához szükséges közellátási hatósági engedély (igazolvány) iránti kérelem;

a közszükségleti cikk szállításához szükséges közellátási hatósági engedély (igazolvány) kiadása iránti kérelem;

közszükségleti cikkkel ellátás iránt magánosok — ide nem értve a feldolgozó (felhasználó), illetőleg forgalomba hozó iparosokat, illetőleg kereskedőket — vagy intézmények által előterjesztett kérelem;

a gabonaalap kiadása tárgyában előterjesztett beadvány;

a bérhizlalási szerződés jóváhagyása iránti kérelem;

mezőgazdasági termelő beszállítási kötelezettség megállapító határozat ellen irányuló felszólamlás vagy helyesbítési kérelem;

a közellátási kihágás vagy visszaélés tárgyában előterjesztett feljelentés.

Jegyzőkönyvek, okiratok és kiadványok

4. §. Beadványt helyettesítő jegyzőkönyvre ugyanolyan illetéket kell levonni, mint amilyen arra a beadványra járna, amelyet a jegyzőkönyv helyettesít.

5. §. 100 P kiadványi illeték alá esik: a közszükségleti cikk vásárlásához vagy árusításához szükséges közellátási hatósági nagykereskedői (elosztói) és főbizományosi kijelölés (megbízás);

a közszükségleti cikk gyártásához (feldolgozásához) szükséges közellátási hatósági engedély.

Százezrek és ékszerek tűntek el a főváros utcáin

Elkészítette a rendőrség az elveszett és talált tárgyak kimutatását

A főváros statisztikai hivatala a rendőrség adatai alapján időnkénti statisztikát készít az elveszett és talált tárgyakról. Most készült el az erre vonatkozó 1942. évi statisztika, amely azt bizonyítja, hogy az elvesztett tárgyak és értékek — az ékszerek kivételével — szaporodnak. A kimutatás szerint ugyanis az elmúlt évben a főváros utcáin kerekken 156 ezer pengő készpénzt vesztek el, 28 ezer pengővel többlet, mint az előző évben. Az elvesztett tárgyak száma 9254 darab volt, 4200-zal, tehát majdnem a duplájával több, mint a megelőző évben. Elvesztettek 468 darab ékszert, ez 68 darabbal kevesebb, mint amennyit az előző évben elvesztettek. Viszont szaporodott az elveszett állatok száma is, amennyiben 37 állatot vesztek el gazdáik. A budapesti közönség becsületére vet kiváló fényt, hogy nemesek a bejelentett elvesztett tárgyak nagyrésze került vissza a becsületes megtalálók

Budapest 20 Pengő, más városban 10 Pengő, egyéb helyen 5 Pengő kiadványi illeték alá esik:

a közszükségleti cikk vásárlásához vagy árusításához szükséges közellátási hatósági kereskedői és bizományosi kijelölés;

a vágóállat levágására, feldolgozására és forgalombahozatalára szóló húspárosi kijelölés, ideértve a minőség-ellenőrzés készítésére szóló kijelölést is;

a közszükségleti cikknek ipari felhasználás (feldolgozás) céljából vásárlásához szükséges közellátási hatósági engedély (igazolvány);

az illeték lerovására szükséges okirati illetékbélyeget a kiadvány kiadására jogosult hatóság levelezőlapon történő felhívásra a fél tartozik beszállítani. A beszállított illetékbélyeget a hatóság a kiadványra felragasztani és hivatalos bélyegzőjével felülbélyegezni köteles. A kiadványt az illeték lerovása előtt kiadni nem szabad.

Illetékmentes: a közszükségleti cikknek nem ipari felhasználás (feldolgozás) céljából vásárlásához szükséges közellátási hatósági engedély (igazolvány);

közszükségleti cikk szállításához szükséges hatósági engedély (igazolvány).

6. §. A bérhizlalási szerződés illetékmentes.

A közszéggel (várossal) a közellátás biztosítása céljából közszükségleti cikkre vonatkozóan kötött ingó adásvételi, áruszállítási vagy vállalkozási szerződés, valamint az ilyen szerződés alapján teljesített fizetésről kiállított nyugta illetékmentes. Ha a fizetést a község (város) közpénztára teljesíti, nyugtáilleték levonásának sincs helye.

Ez a rendelet kihirdetése napján, május 11-én lépett hatályba. Rendelkezéseit azokban az esetekben kell alkalmazni, amelyekben a kincstárnak az illetékekhez való joga már ennek a rendeletnek hatálybalépése után nyílt meg.

Folyóirat-szemle

A Városok Lapja

május hó 15-én megjelenő száma első május hó 15-én megjelenő száma első helyen Lukács Ödönnek, a Szövetség ügyvezető elnökének cikkét közli a közellátás időszerű problémáiról. A különös érdeklődésre számottartható cikk elsősorban azzal foglalkozik, hogy az eddigi elszámoltatási rendszerről a kivetési rendszerre való áttéréstől kedvező hatást várnak, de rámutat arra, hogy az új rendszer súlyos közigazgatási többletmunkát is igényel. Kifejti, hogy az új rendszerrel végrehajtott decentralizáció a városok régi kívánsága, azonban ezzel egyidejűleg szükséges volna a városi közellátási hivatalok végleges szervezetének megvalósítása is. A szervezet kiépítése természetesen költséget jelent, amire a városok már régtől fogva rámutattak. Kéri a városok, hogy a kormány a fedezet módját szabályozza.

A lap további részéből kiemelkedik Kertész Jánosnak, az olasz városokat ismertető cikke, majd Csizmadia Andor kolozsvári tanácsnok értekezése az építésügyi igazgatás reformjáról. A most megjelent számban különben megtaláljuk a szokásos gazdag rovatokat is, mint aminek a Városok Lapja, a városok idegenforgalmi hírei és a „Mi újság a városokban” rovat.

Vasuti bérletjegyeik árának mérséklését kérik az utazók

A MÁV a legutóbbi tarifaemelés kapcsán a vasuti utazók bérletjegyeinek árát is 50 százalékkal emelte. Az Utazók Egyesülete beadványt intézett a MÁV igazgatóságához, hivatkozva arra, hogy a vasuti utazás drágítása — a hivatalos indoklás szerint — a felesleges utazások érdekében történt. Éppen ezért nem drágította a MÁV a köztisztviselők, a tanulók és a munkások bérletjegyeinek árát. A kereskedelmi utazók szintén hivatásukból kifolyóan és nem szórakozásból utaznak, méltánytalan tehát, hogy részükre ilyen nagy arányban drágították a bérletjegyeket. Az egyesület arra kéri a MÁV igazgatóságát, állítsa vissza az utazók számára az eredeti vasuti bérletjegy-árakat, vagy pedig minimális arányú emelést hajtson végre. A havi részletekben történő törlesztésekre is a régi árak érvénybenhagyását kérik az utazók. (Magy. Tud.)

Felhívás a Gutenberg Dalkör tagjaihoz

A Gutenberg Dalkör tagjai tisztelettel kéretnek, hogy szerda este fél nyolc órakor, a szokásos próbán kivétel nélkül megjelenni sziveskedjenek. Egyben kéri a dalköri vezetőség a dalkör volt régi tagjait is, hogy tekintettel a dalkör 25 éves jubilaris ünnepségeinek előkészületeire, legyenek ők is részesei e nagyszabású kulturális ünnepségnek s őket is, valamint új tagokat is szivesen lát a dalköri vezetőség. Gutenberg Utca, Szentpéteri-utca 6. sz.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

MEGKEZDŐDTEK NAGYVÁRADON AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK. Nagyvárad, május 18. A nagyvárad középiskolákban hétfőn reggel 8 órakor kezdődtek az érettségi vizsgák. Az írásbeli vizsgák általában három-négy napot vesznek igénybe s június elején kerül sor a szóbeli vizsgák megtartására. A diákok az érettségi vizsgák első napján magyar irodalomból készítettek írásbeli feladatot.

ÖZV. VITÉZ TOPSÁL VILMOSNÉ. Nagyvárad, május 18. Bihar vármegye és Nagyvárad város Vitézi Székének ezéktartó kapitánya, vitéz Gödry alezredes most értesítette özvegy Topsál Vilmosné városi tisztviselőt, hogy a Kormányzó Úr, mint a vitézek országos főkapitánya május 4-én néhai hősihalált halt férje jogán vitézzé nyilvánította. A vitézzé nyilvánítás okmányát az Országos Vitézi Szék később fogja kiállítani.

MEGNYILT BELGIUMMAL A TÁVIRÓFORGALOM. A Magyar Távirati Iroda jelentí: A M. Kir. Postavezérgazgatóság közli, hogy Belgiummal újra megnyílt a táviróforgalom.

ESKÜVŐ. Patkó Sárika, Patkó Imre polgári iskolai igazgató leánya szerdán délután 12 órakor tartja esküvőjét Budapesten Fekete Gyula orvossal.

MEGTALÁLTA A GYERMEKPARALIZIS KÓROKOZÓJÁT. A Magyarországi írja: Stockholmi jelentés szerint az uppsalai egyetemen sikerült elkülöníteni a gyermekparalízis kórokozóját.

BÁCSALMÁS KÖZSÉG PÉLDAMUTATÁSA. Baja. (MTL.) Bácsalmás község képviselőtestülete elhatározta, hogy a község valamennyi hadiárvának elváltatását és felnevelését magára vállalja. Ulrich József földbirtokos egyik bácsalmási hadiárvának 10 katasztrális hold földet adományozott és azt a teleknyelvben már át is írták.

FELHÍVÁS A TEXTILLKISKERESKEDŐKHOZ. A MTL. jelenti: A textilkiskereskedőket illetékes helyen felhívják, hogy a május elején kiadott kiskereskedői textiltívet haladéktalanul küldjék be a textilközpontba.

54 MILLIÓ MÁRKÁT GYŰJTÖTT EGY NAP ALATT A NÉMET VÖRÖSKERESZT. Berlin. (MTL.) A NTL. jelenti: 1943 április 18-án a német Vöröskereszt javára rendezett gyűjtés ideiglenes eredménye 54.093.915 márka 23 pfenig volt. Az emelkedés a múlt évi eredménnyel szemben 24 százalék.

A NAGYVÁRAD RÓM. KAT. NŐVÉDŐ EGYESÜLET 1943. évi közgyűlését május 24-én, délután 5 órakor tartja a Katolikus Kör földszinti helyiségében, melyre minden érdeklődőt szeretettel hív és vár az Elnökség.

MŰSOROS KULTURDELUTAN A TŰZHARCOS SZÉKHÁZBAN. A magyar tűzharcos szövetség nagyvárad főcsaportja sebesült honvédeknek javára f. hó 23-án délután 5 órai kezdettel kulturdelutánt rendez. A rendezőség ez alkalommal is mindent elkövetett, hogy érdekes és szórakoztató számokból állítsa össze a műsort és sikerült is a nagyvárad közönség kedvenceit megnyerni a kulturdelutanon való szereplésre. Jegyeket az előadásra nem bocsájt ki a rendezőség, de fenti nemes célra önkéntes adományokat köszönettel fogad. A műsor részletes ismertetésére visszatérünk.

Epe- és májbetegségeknél, elsősorban epehomoknál és epekőképződésnél, krónikus epehólyaggyulladásnál és hurutos sárgaság fellépésénél, reggelenként éhgyomorral egy pohár kissé felmelegített természetes „Ferenc József” kseróviz az emésztés útját alaposan kitérítíti és az anyagcserét lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

GELEI JÓZSEF DR. KOLOZSVÁRI EGYETEMI TANÁR ELŐADÁSA. A Népművelési Bizottság közlése szerint sikerült megnyerni egy természettudományi és lélektani előadás megtartására dr. Gelei József professzort, a kolozsvári tudományegyetem tanárát. A kiváló előadó vetített képes előadását pénteken, f. hó 21-én este 6 órai kezdettel fogja megtartani a Református Kulturház dísztermében. A magas színvonalúnak ígérkező előadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Bajtársi parancs

Dr. Cserzy, Iparkamara titkár folyó hó 20-án, a Magyar Tűzharcos Szövetség Székházában előadást tart. Este 7 órakor minden bajtárs pontos megjelenése kötelező. Nagyvárad, 1943 május 17-én. Elnökség.

Üszöborjú akció Bihar megyében

(MTL.) A fejletlenebb tenyésztéssel bíró vidékek köztenyésztetben lévő szarvasmarhaállományának megjavítása érdekében a földművelésügyi miniszter üszöborjú akció lebonyolítását rendelte el. Az akcióban Bihar vármegye egyes gyengébb állományú községeit is bevonják és mintegy ezer darab borjút osztanak ki 50 kat. holdnál kisebb mezőgazdasági ingatlanon gazdálkodó hivatásos kisgazdák között.

Rendkívüli közgyűlést és kisgyűlést tartott a megyei törvényhatóság

Megsemmisítette a kisgyűlés Nagyszalonra közzelátási részvénytársaságot alapító határozatát. Szalacs tüzfecskendője beégett a ma omba

Nagyvárad, május 18. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott ma délelőtt, amelyen dr. Cziffra Kálmán főispán elnökölt. A közgyűlést kisgyűlés előzte meg, amelyen részint a közgyűlés előkészítéseként határozatok, számos ügyben, részint pedig olyan kérdésekben hoztak határozatokat, amelyek elintézése a kisgyűlés hatáskörébe tartozik. Az ugynevezett kisgyűlési ügyek közül kiemelkedő érdekességű Nagyszalonra határozata, amelynek értelmében a város közzelátási kt. társaságot akart létesíteni 10 ezer pengő alaptőkével, olyformán, hogy ebbe a város 6000 pengővel, két magáncég pedig 2-2 ezer pengővel társulna be. Az alapszabály-tervezet lehetőséget nyújt újabb betársulásokra, ami a várost az alaptőkéből ráeső összeg folytonos emelésére kötelezné, hogy az 51 százalékos többsége meglegyen.

A tervezet jóváhagyását sem a vármegyei számvevőség sem a kereskedelmi és iparkamara, sem pedig a közzelátásügyi felügyelőség nem javasolta, azzal a megokolással, hogy 10 ezer pengős alaptőkével nem lehet olyan nagykereskedelmi vállalatot létesíteni, amely az áruellátás biztosítását hathatósan elő tudná mozdítani, továbbá, hogy a Nagyszalonra már meglévő két nagykereskedés az összesen 152 kiskereskedő ellátásáról amugy is megfelelően tud gondoskodni a viszonyokhoz képest, s végül hogy ez a vállalkozás újabb és újabb terhetek róna a városra, amelyek beláthatatlan fejleményekre vezethetnének.

Mindezek alapján az alispán javasolta a kisgyűlésnek Nagyszalonra megyei város határozatának megsemmisítését s a kisgyűlés magáévá is tette a javaslatot.

Sok községi közigazgatási kérdés elintézése mellett egy derűs mozzanata is volt a kisgyűlésnek. Szalacs község kölcsönadta vízfecskendőjét az ottani malomnak, a malom azonban leégett benneégett a fecskendő is. A község most kártérítést követel a malomtól s az erre vonatkozó határozathoz hozzájárult a kisgyűlés.

Ez alkalommal a kisgyűlés több községi képviselőtestületi határozatot nem hagyott jóvá. Így Bihar községnek a községháza udvarának és kertjének bekerítésére vonatkozó határozatát, azzal az indokollással, hogy ezt a határozatot az államépítészeti hivatal véleményének előzetes kikérése és a vonatkozó alispáni rendelet figyelembevételével hozták. Elutasító több olyan rendkívüli kiadás folyósítási álláspontra helyezkedett a kisgyűlés sára vonatkozó községi határozattal szemben, amelyek az amugy is magas községi pótdadó miatt nem engedhetők meg.

A közgyűlés tárgysorozatán több kereskedelmi és közlekedésügyi miniszteri leirat szerepelt útépítési kérdésekkel kapcsolatban. Nagyobb jelentőségű az a leirat, amelynek értelmében az állam a 4-es számú műút elkészítésével a Berettyóújfalura és Nagyvárad közötti régi országútat átadja a vármegyei törvényhatóságnak. Az alispán azzal tett érrelt, hogy a törvényhatóság a sürgősségre való tekintettel már tulajdonképpen át is vette ezt az útszakaszt.

A közgyűlés természetesen tudomásul vette a miniszteri leíratot.

Kiemelkedőbb fontosságú még az a miniszteri leirat, amely arról értesíti a vármegye közönségét, hogy 1943 január elsejével megszünteti a korábbi években érvényben volt közmunkakezdeményeket.

E kérdés kapcsán Szilágyi Lajos bizottsági tag hosszabb felezőbeszédében három kérdéssel fordult a vármegye vezetőségéhez.

Az első kérés a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság katonai szolgálatának teljesítésénél bizonyos méltányossági szempontok figyelembevételére utalt azok érdekében, akik már hosszabb ideje teljesítenek szolgálatot, akik sokgyermekes családapák és akik megjárta már a hadművelési területet. Kifogásolta Szilágyi Lajos a Vöröskereszt központjának azt a hirdetményét, amely szerint június 10-ig a felhalmozódott munka miatt újabb kéréseket nem intéznek el.

A második kérés a Juresek-féle gabonabeszolgáltatási rendelet igazságos alkalmazására vonatkozott. Kérte a vármegye vezetőségét, hasson oda, hogy a rendelet végrehajtása a jövő termelésre káros hatással ne legyen.

A harmadik kéréssel marhabeszolgáltatással kapcsolatban fordult Szilágyi Lajos a vármegye vezetőségéhez.

Nadányi alispán válaszában kifejtette, hogy a katonai szolgálat teljesítésének kérdése a hadügyminisztérium hatáskörébe tartozik, amely mint az onnan érkező rendeletekből látja, a szabadságosításokra és leszerelésekre vonatkozólag figyelembe veszi a felszólaló által említett méltányossági szempontokat.

A Vöröskereszt hirdetményével kapcsolatban kifejtette az alispán, hogy ez csak az országos központra vonatkozik, míg a vármegyei Vöröskereszt továbbra is rendelkezésre áll a hozzá intézett kérésekben.

A gabonabeszolgáltatás ügyében, — folytatta nyilatkozatát az alispán — kellő körültekintéssel jár el a közzelátásügyi minisztérium és tudatában van mindama nehézségeknél, amelyek a rendelet végrehajtása során előálltak.

Ami pedig a marhabeszolgáltatást illeti, tekintettel arra, hogy a törzskönyvezett tenyészállatokat nem kellett beszolgáltatni, ez az intézkedés azt a látszatot kelti, hogy a rendelet a szegényebb gazdárteget sújtja. A vármegye részéről azonban javaslat történt ezeknek a gazdáknak a kártalanítása érdekében.

Cziffra Kálmán főispán is válaszolt a felszólalónak. A katonai szolgálat ügyében kijelentette, hogy az illetékes tényezők figyelemmel vannak a mezőgazdaság érdekeire. A gabonabeszolgáltatás ügyével kapcsolatban leszögezte, hogy a Juresek-féle rendeletet bizonyos rugalmassággal fogják végrehajtani, ami biztosíték az előrelátható nehézségek elhárítására. A marhabeszolgáltatásra vonatkozólag megállapította a főispán, hogy az ország marhaállománya 25 százalékkal szaporodott a három évvel előtti állományhoz képest, ami örvendetes jelenség. A besolgáltatásoknál előfordult látszólagos igazságtalanságokat a szegényebb gazdaközönség kárának megtérítésével fogják enyhíteni.

A közgyűlés, amely ezután háztartási kérdésekkel és általános közigazgatási ügyekkel foglalkozott, lapunk zártkörűen tartott.

BELVÁROSI

„Férfihűséget” felülmuló óriási sikerű DAROCZY-film.

Késő Bulla, Muráthy, Jávör, Sárdy

Ötletes, szellemes, friss, humoros, zenés új filmvígjáték

Heten mint a gonoszok

Főszereplői: Mednyánszky Ági, Sárdy János, Bilicsi, Kiss Mányi, Vaszary, Maklár.

Jegyelővétel: egész hétre előre. a CASINOBAN

A város egy heti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Halász Sándor napszámos fia Mihály, Kovács József magántisztviselő leánya Mária, Veréb István napszámos fia István, dr. Lovassy László m. kir. tisztiorvos fia László, Vicsai Gyula fodrászmester fia Gyula, Hergenrichter Kálmán pénzeszedő fia Zoltán, Dömötör Elek lakatossegéd leánya Mária, Karaszon József MAV kocsirendező fia Attila, Deczki Géza kőműves segéd fia Géza, Balázs Ferenc gyári munkás leánya Erzsébet, Gotlieb Lázár csiszoló munkás leánya Agnes, Bartha József mérnök fia Géza, Barabás Ferenc kereskedő fia Ferenc, Ritter Ferenc szobafestő segéd leánya Margit, Tallódi Dániel MAV szivattyú kezelő fia István, Korbucz Béla kereskedő leánya Katalin, Bleier József mechanikus segéd fia György, Steinmetz Májor fényképnagyító fia Alfréd, Sacli Nusem asztalos fia József, Kovács Ferenc mozijegy elenőr fia Ferenc, Káli Mihály asztalos segéd leánya Viktória, Postás Sándor földműves fia Gyula.

HÁZASSÁGOK:

Tar János ideiglenes városi tisztviselő és Oláh Gizella, Berta János MAV segéd tisztviselő és Virágos Margit, Nagy Imre fm. napszámos és Molnár Emília, Róth Aladár magántisztviselő és Salamon Róza, Ispán Lajos m. kir. rendőrségi hiv. altiszt és Bodnár Franciska.

HALALOZÁSOK:

Feinsilber Ernő 42 éves, Kapusi Józsefné Ráduly Ilona 29 éves, Jánosi Istvánné Gávra Anna 33 éves, Piszkei Simonné Juhász Irma 61 éves, özv. Varga Gézané Kriszta András 35 éves, Opra Márton 60 éves, özv. Varga Gézané Kriszta Anna 73 éves, Erdélyi Gyula 62 éves, Heller Péter 41 éves, Fein Sámuelné Herz Sarolta 73 éves, Faragó István 34 éves, Juhász Katalin 69 éves, Sztolarik István 40 éves, Albert Mihály 63 éves, Tinkó Lőrinc 73 éves, Bakk Sándor 2 hónapos, Bodis Irma 2 hónapos, Katz Ábrahám 30 éves, Weisz Adolfné Fried Frida 43 éves, özv. Erdélyi Józsefné Kiss Margit 43 éves, Meleg Károly 75 éves, Torma László 3 hónapos, özv. Beringye Gusztávné Nyegata Anna 81 éves, Sallai István 59 éves, Guttman Salamon 60 éves, Szentmiklósi József 65 éves, Róth Jakabné Ullmann Irén 63 éves, Taub Livia 2 éves, Münzner Paula 29 éves, dr. Tasnádi Antal 81 éves, Géro György 2 hónapos, Kovács Ferenc 18 óras Csordás József 63 éves, Popa Mihály 30 éves, Rácz Gyula 51 éves, Lázár Tivadar 64 éves, özv. Asztalos Ernőné Grünberger Malvin 56 éves, Mráz Ferencné Brecka Julianna 66 éves, Neumann Józsefné Weisz Fanni 53 éves, özv. Almási Józsefné Szabó Rozália 80 éves, Gál József 32 éves, Balló Lajos 61 éves, Nagy Jánosné Kovács Erzsébet 33 éves.

Olvassa és ter'essze a Magyar Lapokat

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Utolsó heti búcsúelőadások!

Egy bolond százat csinál c. kacagató operett kedden este A-bérletben kerül színre, 3 óras állandó kacagás és jókedv.

Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja, Földényi László, az Új Magyar Színház művészeinek fellépésével és rendezésében szerdán, május 19-én és pénteken, május 21-én Gerhart Hauptmann: *Henschel fuvarosa* kerül színre. Szerdán premier bérletben, pénteken pedig A-bérletben. A színház igazgatója a m. t. bérloinek óhajt kedveskedni, amikor a nagy áldozatokkal szerződtetett két kiváló művész vendégjátékát ráfizetés nélkül, bérleti előadásban adja. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál válthatók.

Kata, Kitty, Katinka mulatságos, vidám operett-újdoncság csütörtökön délután „filléres helyárrakkal” van műsorban utoljára az évadban.

Höpfner Nővérek, a berlini Alami Opera világhírű szülő-táncosai csütörtökön este 7 órai kezdettel tartják *nagy táncestélyüket* a színházban, felemelt helyárrakkal. Jegyek elővételben a német Lektorátuson (Schubert-utca 5) kaphatók és csütörtökön délelőtt 10 órától a színházi pénztárnál.

Szombaton és vasárnap este a nagy-sikerű *Egy bolond százat csinál* kacagató, zenés bolondság tölti be a műsort.

Gyurkovics fiúk c. operett vasárnap délután „olcsó helyárrakkal” kerül színre, utolsó délutáni előadás.

UTOLSÓ HETI MŰSOR:

Kedden este: *Egy bolond százat csinál*. A-bérlet.

Szerdán este: *Henschel fuvaros*, premier bérlet.

Csütörtökön délután: *Kata, Kitty, Katinka*. „filléres helyár”.

Csütörtökön este 7 órakor: *Höpfner Nővérek táncestélye*.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Henschel fuvaros*. A-bérlet.

Szombaton este: *Egy bolond százat csinál*.

Vasárnap délután: *Gyurkovics fiúk*.

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Egy bolond százat csinál*. (Búcsúelőadás.)

Homokay Pál az új ungvári színház vezetője

A Magyar Tudósító jelenti: Ungvár polgármestere most írta alá Homokay Pál színház vezető megbízó levelét, amellyel a városban a jövő színiszezonra megbízást ad Homokaynak. Előreláthatólag Munkács és Beregszász is az ungvári színház vezetője bízta meg a színház vezetésével.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruha üzletében Bémer-tér 4. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

MI UJSÁG A PIACON?

Megjelent az uborka és cseresznye

(Nagyvárad.) A kedvező időjárás következtében tovább tart az ideai termények tömeges felhozatala zöldségfélékben. Az újdoncságok között megjelent az uborka és a cseresznye is. Áraik azonban nincsenek a polgári háztartáshoz mérve. Tejtermékek még mindig hiányoznak. Legmagasabb piaci árak az alábbiak voltak:

Gyümölcsfélék:

Gyenge felhozatal.

1 kg. alma 3. 4.50. 5.—, 5.60. 1 drb citrom 0.30. 0.40. 1 kg. narancs 7.—, 1 kg. cseresznye 4.—, 4.50.

Zöldségfélék:

Enős felhozatal.

1 kg. pószmte 1.50. 2.—, 1 kg. zöldborsó 2.—, 2.50. 1 kg. répa 0.30. 0.40. 1 csom. hagyma 0.10. 0.15. 1 drb uborka 0.40. 0.70. 1 kg. spárga 2.—, 2.50. 1 kg. sóska 0.40. 1 kg. cékla 0.20. 0.30. 1 kg. petrezselvem 0.30. 0.36. 1 drb kalarabé 0.30. 0.80. 1 drb zeller 0.20. 1 kg. száraz bab 1.03. 1 csomag retek 0.26. 0.36. 1 kg. torma 0.40. 0.90. 1 kg. spenót 0.20. 0.40.

Élő-állatok:

Közepes felhozatal.

1 drb szarvasmarha vágó kg. 1.20. 1.40. 1 drb fejős tehén 900. 1700. 1 drb szopós borjú kg. 1.70. 1 pár

kismalac 100, 130, 1 drb igásló 250, 350, 1 drb parádésló 1000, 1800.

Kenyér:

1 kg. egységes 0.42.

Szárnyasok:

Gyenge felhozatal.

I. o. csirke kg. 4.60. II. o. csirke kg. 4.60. hizott liba kg. 4.90. sovány liba kg. 4.90. tyúk kg. 4.—. hizott ruca kg. 4.70. sovány ruca kg. 4.70. 1 drb tojás 0.22. 0.24. 1 kg. 4.20. 4.50.

Hal-félék:

Közepes felhozatal.

1 kg. sulyu ponty 4.50. 1 kg. csuka 4.50. 1 kg. hal. apró 3.—, 4.—.

Tej-termékek:

Gyenge felhozatal.

1/2 liter tej 0.42. 1 kg. vaj 6.20. 7.70 1 kg. juhturó 3.60. 4.10. 1 kg. tehénturó 1.25. 1.36. 1 kg. tejfel 1.50. 1.70. 1 kg. sajt, juh 3.—.

Hus-árak:

1 kg. marhahús 3.70. 1 kg. disznóhús 3.80. 1 kg. juhús 2.40. 1 kg. bárányhús 2.40. 1 kg. margarin 3.80. 1 kg. tepertő 3.80. 1 kg. lóhús 1.36. 1.40 pengő.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Modern rádió asztal eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 21

H. V. Morton: Az Üdvözítő nyomaiban, 2 kötet vaszonkötésben, arany metszéssel eladó. Cim a kiadóban. 609

Téli szevtttereket, kötöttruhát, gyermekmackót, kesztyűt, nyáron köttessünk, javíttassunk: Bodánérál, Kosuth-utca 18, kézmunkaüzletben. Bontott harisnyát, szevttter átkötők. 26

JÓHANGU cimbalom olcsón eladó. Cim a kiadóban. 827

KÉTSOROS tangó-harmonikát megvételre keresek. Cimmet ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 825

Borbély üzlet forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 75

Ingyatlan

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyhas és fürdőszobás, kertés házat központban megvételre keresek. Cimmet a kiadóba kérek. 923

Hűlőfélék

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű fergek irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszervezettel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08.

Állást nyec

Gyakorlott gyors. és gépirónó alkalmazást nyerhet. Jelentkezés az Erdélyi Párt irodájában délelőtt fél 1—fél 2-ig. Sal Ferenc utca 9. Magyar ház. 66

Egy fiatal munkást felveszek. Frenzel, Szent János-utca 48. 68

Öskeresztény iparral rendelkező nő „Ügynöki iparral” olyan férfítársat keres, kinek jó képviselői vannak. Tóth Gizella névre Hitler Adolf-utca 10. sz. alá. 62

Gyakorlott keresztény gyors. és gépirónót felveszek nyugdíjpénztárral rendelkező előkelő intézet. Jelentkezés 8-2-ig gróf Teleki Pál-utca 2. I. emelet 4. 73

Szoptatós dadát keresek azonnalra. Aulich-utca 1. 72

Állást keres

Gyakorlott gépiró és irodai munkatárs, délutáni irodai munkát vállal. Cim a kiadóban. 31

Másolást vállalok saját gépemem. Cimmet a kiadóba kérek. 74

Lakás

CSERELAKÁST adok 3, esetleg négyszobást, komfortost havi 70—80 pengő bérért. Parkett, balkon, fűtőszoba, állandó napfény, I-ső emeleten, cserébe kérek négyszobás, kertés magánházat, lehetőleg központban. Cimmet a kiadóba kérek. 330

NYADOTULAJDONOS.

SVENT LASZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felcílszámokért.

Dr. Paál Árpád

Kelölés kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.